މިނިސްޓްރީ އޮފް ޓޫރިޒަމް
މާލެ، ދިވެހިރާއްޖެ
މަޢުލޫމާތު ހޯދަ އި ލިބިގަތުމުގެ ޙައްގުގެ ޤާނޫނާއި ގަވާއިދުގެ ދަށުން މަޢުލޫމާތު
ހޯދުމާއި ހޯދައިދިނުމުގައި ޢަމަލުކުރާނެ އުސޫލު
ތަޢާރުފާއި ނަން 1. (ހ) މިއީ މަޢުލޫމާތު ހޯދުމަށް އެދި ހުށަހަޅާ ފަރާތްތަކުންނާއި އިންފޮމޭޝަން އޮފިސަރު
ޢަމަލުކުރާނޭ ގޮތް ފަސޭހައިން ސާފުވެފައި އޮތުމަށްޓަކައި އެކުލަވާލާފައިވާ އުސޫލެކެވެ.
(ށ) މި އުސޫލަށް ކިޔާނީ، "މަޢުލޫމާތު ހޯދުމާއި ހޯދައިދިނުމުގައި ޢަމަލުކުރާނެ އުސޫލު"
އެވެ.
މަޤުޞަދު: 2. މި އުޞޫލު ތަޢާރުފުކުރުމުގެ މަޤުޞަދަކީ މަޢުލޫމާތު ހޯދައި ލިބިގަތުމުގެ ޙައްޤުގެ ޤާނޫނާއި
ގަވާއިދުގެ ދަށުން މަޢުލޫމާތު ހޯދަން އެދުމާއި، މަޢުލޫމާތު ފޯރުކޮށް ދިނުމުގައި ޢަމަލުކުރާނޭ
އިޖުރާއާތު ބަޔާންކޮށް، މަޢުލޫމާތު ހޯދަން އެދޭ ފަރާތްތަކަށާއި އިންފޮމޭޝަން އޮފިސަރަށް
އަންނަނިވި ކަންކަން އިތުރަށް ސާފުކޮށް އޮޅުން ފިލުވައިދިނުމެވެ.
(ހ) ކޮންމެ ރައްޔިތަކަށް ވެސް ހަމަ ކޮންމެ މަޢުލޫމާތެއް ހޯދަން އެދިވެސް ހުށަހެޅިދާނެކަން.
1 މަޢުލޫމާތު ހޯދުމާއި ހޯދައި ދިނުމުގައި ޢަމަލުކުރާނޭ އުޞޫލު

(ށ) މަޢުލޫމާތު ހޯދައި ލިބިގަތުމުގެ ޙައްޤުގެ ޤާނޫނާއި ގަވާއިދުގެ ދަށުން މަޢުލޫމާތު ހޯދަން
އެދި ހުށަހެޅޭ ކޮންމެ ހުށަހެޅުމެއް ހުށަހަޅަންޖެހޭނީ "މަޢުލޫމާތު ހޯދައި ލިބިގަތުމުގެ
ޙައްޤުގެ ގަވާއިދު" ގެ 6 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ފޯމުންކަން.
(ނ) މީހަކު ކަމަކަށް އެދި ހުށަހަޅާ ކޮންމެ ހުށަހެޅުމަކީ "މަޢުލޫމާތު ހޯދައި ލިބިގަތުމުގެ
ޙައްޤުގެ ޤާނޫނު"ގެ ދަށުން ހުށަހެޅޭ ހުށަހެޅުމެއް ނޫންކަން.
(ރ) މަޢުލޫމާތު ހޯދަން އެދި ހުށަހެޅޭނެ މުއްދަތުތަކާއި، އެކި މަރުޙަލާތަކަށް ދީފައިވާ މުއްދަތު
ޞަރީޙަކޮށް އޮޅުންފިލުވައިދިނުން.
(ބ) ކޮންމެ ހުށަހެޅުމަކަށް ވެސް އިޖާބަދިނުމަކީ ލާޒިމުކަމެއްކަން.
(ޅ) މަޢުލޫމާތެއް ދޫކުރެވެން ނެތް ނަމަ އެކަން ވެސް އެދުނު ފަރާތަށް އަންގަންޖެހޭކަން.
(ކ) މަޢުލޫމާތު ހޯދައި ލިބިގަތުމަށްޓަކައި ހުށަހެޅޭ ހުށަހެޅުންތަކުގެ މުޢާމަލާތު ދެފަރާތުން
ވެސް ހިންގަންޖެހޭނީ ލިޔެކިޔުމުންކަން.
(އ) މަޝްވަރާ ހޯދުމަށްޓަކައި އިންފޮމޭޝަން ކޮމިޝަނަރާ ނުވަތަ އިންފޮމޭޝަން
ކޮމިޝަނަރުގެ އޮފީހުގެ ކަމާބެހޭ މުވައްޒިފުންނާ މުޢާމަލާތުކުރުމަކީ އިންފޮމޭޝަން
އޮފިސަރަށް ހުޅުވިފައި އޮތް ފުރުޞަތެއްކަން.
(ވ) މަޢުލޫމާތު ހޯދައި ލިބިގަތުމުގެ ގޮތުން ފުރިހަމަކުރާންޖެހޭ ޤާނޫނީ އިޖުރާއާތުތައް
ސާފުކޮށްދިނުން.
މަޢުލޫމާތަށް އެދޭ 3 . މިއުސޫލުގެ ދަށުން މަޢުލޫމާތަށް އެދުމުގައި 4 (ހަތަރެއް) މަރުޙަލާ ވެއެވެ. އެއީ-:
މަރުޙަލާތައް:
(ހ) އިންފޮމޭޝަން އޮފިސަރުގެ މަރުޙަލާ
(ށ) މުރާޖަޢާ ކޮމިޓީ ގެ މަރުޙަލާ
(ނ) އިންފޮމޭޝަން ކޮމިޝަނަރުގެ މަރުޙަލާ
ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގައި އިސްތިއުނާފުކުރުމުގެ މަރުޙަލާ
(ރ)
2
މަޢުލޫމާތު ހޯދުމާއި ހޯދައި ދިނުމުގައި ޢަމަލުކުރާނޭ އުޞޫލު

ކޮންމެ މަރުޙަލާއެއްގައި 4. (ހ) އެކި މަރުޙަލާތަކުގައި ޢާއްމު ގޮތެއްގައި ހޭދަކުރެވޭނެ އެންމެ ދިގު މުއްދަތުތަކަކީ:
ކަޑައްތު ކުރެވޭނެ އެންމެ
ދިގު މުއްދަތު
1. އިންފޮމޭޝަން އޮފިސަރުގެ މަރުޙަލާގައި: 21 (އެކާވީސް) ދުވަސް
2. މުރާޖަޢާ ކޮމިޓީ ގެ މަރުޙަލާގައި: 33 (ތިރީސް) ދުވަސް
3. އިންފޮމޭޝަން ކޮމިޝަނަރުގެ އޮފީހުގެ މަރުޙަލާގައި: 33 (ތިރީސް) ދުވަސް
4. އިސްތިއުނާފުގެ މަރުޙަލާގައި: ކޯޓުން މައްސަލަ ނިމެންދެން
(ށ) ލަސްކުރެވޭނެ ނުވަތަ ފަސްކުރެވޭނެ އެންމެ ދިގު މުއްދަތު ކަ ނޑައަޅައިފައިވީ
ނަމަވެސް އެ މަރުޙަލާއެއްގައި އަޅާންޖެހޭ ފިޔަވަޅުތައް ވީ އެންމެ އަވަހަކަށް އަޅައި
ނިންމުމަކީ އެ މަރުޙަލާއެއްގައި މަސްއޫލުވާންޖެހޭ ފަރާތަކުން ސަމާލުކަން ދޭން މި
އުސޫލު ބާރުއަޅާ ކަމެކެވެ. އިންފޮމޭޝަން އޮފިސަރުގެ މަރުޙަލާއަށް 14 ދުވަސް
އިތުރު ކުރަންޖެހޭ ޙާލަތުގައި އިތުރު ކުރުމުގެ ފުރުޞަތު އޮވެއެވެ.
މުއްދަތު ގުނުން 5. (ހ) މުރާޖަޢާ ކޮމިޓީ ގެ މަރުޙަލާމުއްދަތު ގުނާނީ މަޢުލޫމާތަށް އެދި ހުށަހަޅާ ފޯމު ބަލައިގަތް
ދުވަހުންފެށިގެންނެވެ.
(ށ) މަޢުލޫމާތަށް އެދި ހުށަހަޅާ ފަރާތްތަކަށް ޖަވާބު ދިނުމުގައި ގުނާނީ ބަންދު ދުވަސްތައް
ވެސް ހިމަނައިގެންނެވެ. ނަމަވެސް ދިމާވާ ކާރިސާއެއްގެ ސަބަބުން ޤައުމު ކުއްލި
ޙާލަތަކަށް އައިސްގެން ވަގުތީގޮތުން ހިންގުން ހުއްޓާލާންޖެހިގެން ބަންދުވާ ޙާލަތުގައި،
އަދި އެ ބަންދުގެ މުއްދަތު ހަފުތާއަކަށް ވުރެ ދިގުލައިގެން ދާނަމަ، ހަފުތާއަކަށް ވުރެ
އިތުރުވާ ދުވަސްތައް މުއްދަތު ގުނުމުގައެއް ނުހިމެނޭނެއެވެ.
ފޯމުން މަޢުލޫމާތަށް އެދުން 8. މަޢުލޫމާތު ހޯދައި ލިބިގަތުމުގެ ޙައްޤުގެ ޤާނޫނާއި ގަވާއިދުގެ ދަށުން މަޢުލޫމާތެއް ހޯދާން
އެދޭންވާނީ މަޢުލޫމާތު ހޯދައި ލިބިގަތުމުގެ ޙައްޤުގެ ގަވާއިދުގެ 6 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައި
3
މަޢުލޫމާތު ހޯދުމާއި ހޯދައި ދިނުމުގައި ޢަމަލުކުރާނޭ އުޞޫލު

ބަޔާންކޮށްފައިވާ ފޯމުންނެވެ. މިފޯމު ވެބްސައިޓުގައި ސާއިޢު ކޮށްފައި ވާނެއެވެ. އަދި
ކައުންޓަރުން ވެސް ލިބެން ހުންނާނެއެވެ.
މަޢުލޫމާތު ހޯދާން ޤާނޫނުގެ 9. މަޢުލޫމާތު ހޯދާން އެދި ފޮނުވާ ސިޓީއަށް ޢަމަލުކުރާނީ އިދާރީ އުޞޫލުގެ މަތީންނެވެ. އެއީ
ދަށުން އެދެވޭނީ
މަޢުލޫމާތު ހޯދައި ލިބިގަތުމުގެ ޙައްޤުގެ ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހިންގޭ މުޢާމަލާތެއް ނޫނެވެ. މަޢުލޫމާތު
ފޯމަކުންކަން އެންގުން
ހޯދައި ލިބިގަތުމުގެ ޙައްޤުގެ ޤާނޫނުގެ ދަށުން މަޢުލޫމާތު ހޯދާން އެދި ހުށަހަޅަންވާނީ މި
އުސޫލުގެ 8 ވަނަ ނަންބަރުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ފޯމުންނެވެ. މަޢުލޫމާތު ހޯދަން އެދި
ސިޓީއަކުން ހުށަހަޅާ ފަރާތްތަކަށް މިކަން ސާފުކޮށް އޮޅުންފިލުވައިދޭންވާނެއެވެ.
އަވަހަށް ޖަވާބުދިނުމާއި 13. މަޢުލޫމާތު ހޯދައި ލިބިގަތުމުގެ ޙައްޤުގެ ޤާނޫނުގެ ދަށުން މަޢުލޫމާތެއް ހޯދާން އެދިއްޖެ ނަމަ،
ޖަވާބުދިނުން ލަސްކުރެވޭނެ
ވީ އެންމެ އަވަހަކަށް މަޢުލޫމާތު ހޯދަން އެދިފައިވާ ފަރާތަށް ޖަވާބުދޭންވާނެއެވެ. ނުވަތަ
މުއްދަތު
ލަސްވެގެން 21 (އެކާވީސް) ދުވަހުގެ ތެރޭގައި ގޮތެއް ނިންމަންވާނެއެވެ. 21 (އެކާވީސް)
ދުވަހުގެ ތެރޭގައި ޖަވާބު ނުދެވޭހައި ގިނަ، މަޢުލޫމާތު ނަމަ، ނުވަތަ ހޯދަން އުނދަގޫ
މަޢުލޫމާތެއް ނަމަ، މަޢުލޫމާތު ހޯދަން އެދުނު ފަރާތަށް، މުއްދަތު ހަމަވުމުގެ ކުރީން ސަބަބު
ބަޔާންކޮށް ލިޔުމުން އެންގުމަށްފަހު، 14 (ސާދަ) ދުވަހުގެ މުއްދަތެއް އިތުރުކުރެވިދާނެއެވެ.
ފުރަތަމަ މަރުޙަލާއިން 11. މަޢުލޫމާތު ހޯދާން ކަ ނޑައެޅިފައިވާ 21 (އެކާވީސް) ދުވަހުގެ މުއްދަތު ނުވަތަ އިތުރުކުރެވިފައިވާ
ދީފައިވާ ޖަވާބާ މެދު
14 (ސާދަ) ދުވަހުގެ މުއްދަތުގެ ތެރޭގައި ދީފައިވާ ޖަވާބާ މެދު ހިތްހަމަ ނުޖެހޭނަމަ،
ހިތްހަމަ ނުޖެހޭނަމަ
މުރާޖަޢާކުރުމަށް އެދުމުގެ
ލަސްވެގެން 33 (ތިރީސް) ދުވަހުގެ ތެރޭގައި މުރާޖަޢާ ކޮމިޓީއަށް ހުށަހަޅާން ވާނެއެވެ.
ފުރުޞަތު
މުރާޖަޢާ ކޮމިޓީގެ 12. މުރާޖަޢާ ކޮމިޓީއަށް ހުށަހެޅޭ ހުށަހެޅުންތައް މުރާޖަޢާކޮށް ނިންމައި، ގިނަވެގެން 33 ދުވަހުގެ
މަސައްކަތް ނިންމަންޖެހޭ
ސް ތެރޭގައި މަޢުލޫމާތަށް އެދި ހުށަހެޅި މީހާއަށް ލިޔުމުން ޖަވާބުދޭންވާނެއެވެ.
އެންމެ ލަ މުއްދަތު
އިންފޮމޭޝަން 13. މި އުސޫލުގެ ދަށުން މުރާޖަޢާ ކުރުމަށްފަހު ނިންމާ ނިންމުމަކާމެދު ހިތްހަމަނުޖެހޭ ފަރާތެއް
ކޮމިޝަނަރަށް އިލްތިމާސް
ކުރެވޭނެ ގޮތާއި މުއް ތު ވާނަމަ، އެ ނިންމުމެއް ނިންމި ތާރީޚުން ފެށިގެން 93 (ނުވަދިހަ) ދުވަސް ނުވަތަ އެ
ދަ
4
މަޢުލޫމާތު ހޯދުމާއި ހޯދައި ދިނުމުގައި ޢަމަލުކުރާނޭ އުޞޫލު

ނިންމުމެއް ނިންމަންޖެހޭ ތާރީޚުން ފެށިގެން 93 (ނުވަދިހަ) ދުވަހުގެ ތެރޭގައި އިންފޮމޭޝަން
ކޮމިޝަނަރަށް އިލްތިމާސް ކުރެވިދާނެއެވެ.
ފުރަތަމަ މަރުޙަލާއިން 14. (ހ) މަޢުލޫމާތު ހޯދުމަށް ހުށަހަޅާ ހުށަހެޅުން ބަލައިގަތުމަށް މަޤުބޫލު އުޒުރެއްނެތި އިންކާރު
ޖަވާބު ނުދީފިނަމަ ސީދާ
ޝަ ކުރުން.
އިންފޮމޭ ން
ކޮމިޝަނަރަށް ހުށަހެޅުމުގެ
ފުރުޞަތު
(ށ) މަޢުލޫމާތު ހޯދައި ލިބިގަތުމުގެ ޙައްޤުގެ ގަވާއިދުގެ ދަށުން މަޢުލޫމާތަށް އެދި ހުށަހަޅާ
ހުށަހެޅުމެއް ލިބިއްޖެކަމުގެ ރަސީދު ދިނުމަށް އިންފޮމޭޝަން އޮފިސަރު އިންކާރު
ކުރުން ނުވަތަ އިހުމާލުވުން.
(ނ) މަޢުލޫމާތު ހޯދާން ކަ ނޑައެޅިފައިވާ މުއްދަތު ގެ ތެރޭގައި މަޢުލޫމާތަށް އެދި
ހުށަހަޅާ ހުށަހެޅުމަކަށް އިންފޮމޭޝަން އޮފިސަރު ޖަވާބު ދީފައި ނެތުން.
(ރ) އިންފޮމޭޝަން ކޮމިޝަނަރު އަންގާ އެންގުމަކަށް، އިންފޮމޭޝަން އޮފިސަރު ނުވަތަ
މި މިނިސްޓްރީން ތަބާ ވެފައި ނުވުން.
(ބ) މި އުސޫލާ އިންފޮމޭޝަން އޮފިސަރު ނުވަތަ މި މިނިސްޓްރީން ޚިލާފުވެފައިވުން.
މުރާޖަޢާ ކޮމިޓީން 15. މުރާޖަޢާ ކޮމިޓީއަށް ހުށަހެޅޭ ހުށަހެޅުންތަކަށް 33 (ތިރީސް) ދުވަހުގެތެރޭގައި ޖަވާބު
އިޖާބަދޭންޖެހޭ މުއްދަތާއި
ދޭންޖެހޭނެއެވެ. އަދި 33 (ތިރީސް) ދުވަހުގެ ތެރޭގައި ނުނިންމޭ އެ މައްސަލައަކައް ޖަވާބު
މުއްދަތު އިތުރުކުރުން
ދެވޭވަރު ނުވާނަމަ އެ މުއްދަތު ހަމަވުމުގެ ކުރީން މަޢުލޫމާތަށް އެދިފައިވާ ފަރާތަށް ލިޔުމުން
އަންގައި 15 (ފަނަރަ) ދުވަހުގެ މުއްދަތެއް އިތުރުކުރެވިދާނެއެވެ.
އިންފޮމޭޝަން 16. މަޢުލޫމާތަށް އެދިފައިވާ ފަރާތަށް މުރާޖަޢާ ކޮމިޓީން ދީފައިވާ ޖަވާބާމެދު ހިތްހަމަ ނުޖެހޭނަމަ
ކޮމިޝަނަރަށް
ސް ނުވަތަ މުރާޖަޢާ ކުރުމަށް އޮތް މުއްދަތު ކަމުގައިވާ 33 (ތިރީސް) ދުވަސް ހަމަވީ އިރުވެސް
އިލްތިމާ ކުރެވޭނެ އެންމެ
ދިގު މުއްދަތު
އެއްވެސް ޖަވާބެއް ދީފައި ނުވާނަމަ، އެ ނިންމުމެއް ނިންމި ތާރީޚުން ފެށިގެން، ނުވަތަ
5
މަޢުލޫމާތު ހޯދުމާއި ހޯދައި ދިނުމުގައި ޢަމަލުކުރާނޭ އުޞޫލު

ލަސްވެގެން ޖަވާބުދޭންޖެހޭ ތާރީޚުން ފެށިގެން 93 (ނުވަދިހަ) ދުވަހުގެ ތެރޭގައި
އިންފޮމޭޝަން ކޮމިޝަނަރަށް އިލްތިމާސް ކުރެވިދާނެއެވެ.
ހައިކޯޓަށް 11. (ހ) މަޢުލޫމާތު ހޯދައި ލިބިގަތުމުގެ ޙައްޤެއް ނުލިބިގެން ނުވަތަ ލިބުނު ޖަވާބާމެދު ހިތްހަމަ
އިސްތިއުނާފުކުރުން
ނުޖެހިގެން އިސްތިއުނާފުކުރުމަށްޓަކައި ހައިކޯޓަށް ހުށަހެޅޭނީ އިންފޮމޭޝަން
ކޮމިޝަނަރަށް ހުށައަޅައި، 33 (ތިރީސް) ދުވަހުގެ މުއްދަތުގެ ތެރޭގައި އެއްވެސް
ޖަވާބެއް ދީފައި ނުވާނަމަ ނުވަތަ އިންފޮމޭޝަން ކޮމިޝަނަރު ނިންމި ނިންމުމާމެދު
ހިތްހަމަ ނުޖެހޭނަމައެވެ.
(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައިވާ ގޮތުގެ މަތީން އެއްވެސް މައްސަލައެއް އިސްތިއުނާފުކުރާން
ބޭނުންނަމަ، ކޮމިޝަނަރުގެ ނިންމުން ނިންމި ތާރީޚުން ފެށިގެން ނުވަތަ)ޖަވާބެއް
ދީފައި ނުވާނަމަ(33)ތިރީސް(ދުވަސް ހަމަވާ ތާރީޚުން ފެށިގެން 13)ދިހައެއް(
ދުވަހުގެ ތެރޭގައި ހައިކޯޓުގައި އިސްތިއުނާފުކުރަންވާނެއެވެ.
އިންފޮމޭޝަން 18. ދޫކުރާންޖެހޭ މަޢުލޫމާތާއި ދޫކޮށްގެން ނުވާނެ މަޢުލޫމާތާ މެދު، ނުވަތަ މިކަމާ ގުޅޭ އެއްވެސް
ކޮމިޝަނަރުގެ މަޝްވަރާ
ކަމެއްގައި ގޮތެއް ނިންމާން ނޭނގިއްޖެ ނަމަ، އެކަމާ ގުޅޭ ގޮތުން އިންފޮމޭޝަން ކޮމިޝަނަރުގެ
ހޯދުމުގެ ފުރުޞަތު
މަޝްވަރާއަށް އެދުމުގެ އިޚުތިޔާރު އިންފޮމޭޝަން އޮފިސަރަށް ލިބިގެންވެއެވެ.
މަޝްވަރާ ހޯދޭނެ 19. ފޯނާއި ފެކުހާއި ނޯޓާއި އީމޭލްގެ ޒަރީއާއިން ވެސް އިންފޮމޭޝަން ކޮމިޝަނަރުގެ މަޝްވަރާއަށް
ވަސީލަތްތައް
އެދެވިދާނެއެވެ.
މުއްދަތުގެ ތެރޭގައި 23. (ހ) މަޢުލޫމަތަށް އެދި ހުށަހަޅާ ކޮންމެ ފަރާތަކަށް ވެސް ޤާނޫނާއި ގަވާއިދުގައިވާ މުއްދަތު
ޖަވާބުދާރީވުން
ފަހަނައަޅައި ދިޔުމުގެ ކުރީން ޖަވާބުދާރީވުމަކީ އިންފޮމޭޝަން އޮފިސަރުންނާއި
މުރާޖަޢާ ކޮމިޓީއާއި އިންފޮމޭޝަން ކޮމިޝަނަރުގެ ޒިންމާއެކެވެ.
(ށ) މަޢުލޫމާތު ހޯދައި ލިބިގަތުމުގެ ޙައްޤުގެ ޤާނޫނުގެ ދަށުން މަޢުލޫމަތު ހޯދުމަށް ހުށައަޅާ
ފަރާތްތަކަށް ފޯރުކޮށްދޭންޖެހޭ މަޢުލޫމާތު ފޮނުވައި ދިނުމަށް އިންފޮމޭޝަން އޮފިސަރު
6
މަޢުލޫމާތު ހޯދުމާއި ހޯދައި ދިނުމުގައި ޢަމަލުކުރާނޭ އުޞޫލު

އެދުމުން އެ މަޢުލޫމާތެއް ފޮނުވައިދިނުމަށް އެދޭ މުއްދަތުގެ ތެރޭގައި އިންފޮމޭޝަން
އޮފިސަރަށް ފޮނުވައިދިނުމަކީ ޑިވިޜަން ނުވަތަ ސެކްޝަންގެ ވެރިޔާގެ ޒިންމާއެކެވެ.
ޢަމަލުކުރާން ފަށާ ތާރީޚު 21. މި އުޞޫލަށް ޢަމަލުކުރާން ފަށާނީ މި އުޞޫލު، ދިވެހި ސަރުކާރުގެ ގެޒެޓުގައި ޝާއިޢުކުރާ
ދުވަހުން ފެށިގެންނެވެ.

7
މަޢުލޫމާތު ހޯދުމާއި ހޯދައި ދިނުމުގައި ޢަމަލުކުރާނޭ އުޞޫލު